

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

20 november 1996

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUURBEHOUD

Interpellatie van de heer Felix Strackx tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over geluidshinder bij openluchtmanifestaties

Interpellatie van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de afstemming van de nieuwe gemeentelijke milieuconvenanten op het geheel van het Vlaams milieubeleid

Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer André Denys tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het Rio+-pakket van de n.v. Aquafin

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Woensdag 20 november 1996

VOORZITTER : De heer Dirk Van Mechelen

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.07 uur.*

Interpellatie van de heer Felix Strackx tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over geluidshinder bij openluchtmanifestaties

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Strackx tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over geluidshinder bij openluchtmanifestaties.

De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de laatste twintig tot dertig jaar is er heel wat veranderd in de rockfestivalcultuur. Ik heb het dan niet eens over het exhibitionisme en de obsceniteiten die zich verplicht op het podium schijnen te moeten afspelen. Gelet op de jeugdige leeftijd van sommige toeschouwers kunnen deze daden trouwens als strafbare feiten worden omschreven, maar daar wil ik het vandaag niet over hebben.

Als we het aantal openluchtmanifestaties en rockfestivals in ogenschouw nemen, dan stellen we vast dat dit aantal steeds toeneemt. In mijn jeugdijaren, en ook die van de minister, bestond enkel het festival Jazz Bilzen, dat later werd opgevolgd door Rock Werchter. Nu heeft elk dorp, zelfs elke wijk of elke straat, naast zijn kermis ook zijn rockfestivalletje of openluchtfeest.

Daar is op zich niets mis mee, ware het niet dat het aantal decibels dat men daarbij meent te moeten produceren, stilaan de pan uitrijst. Het vermogen van de gebruikte geluidsinstallaties nam op enkele jaren exponentieel toe. Mijnheer de minister, op het einde van de jaren '50 trad de legendarische Buddy Holly, u waarschijnlijk niet onbekend, op

met een gitaarversterkertje van hoogstens 50 watt en een akoestische contrabas. Zijn fans werden daar zo wild van dat ze de tent bijna afbraken. De geluidsinstallatie waarmee de Beatles in de jaren '60 hun publiek tot hysterische toestanden brachten, zou tegenwoordig zelfs niet meer voldoen in een modale parochiezaal. De PA die in augustus '69 in Woodstock 400.000 toehoorders in vervoering bracht, zou men nog niet meer gratis willen voor een optreden van een plaatselijke garagerockgroep op de Vismarkt in Leuven. De kleinste PA, het strikte minimum waarmee men tegenwoordig uitpakt, heeft een vermogen van 10.000 watt. Het totale vermogen aan geluidsversterking waarop men dit jaar op de weide van Werchter een beroep kon doen, bedroeg 220.000 watt. Voor het hoofdpodium alleen al was er 130.000 watt beschikbaar. Daarmee kan op honderd meter een voortdurende geluidsdruk van maar liefst 138 decibel worden geproduceerd.

Alhoewel organisatoren steeds beweren dat het publiek dit eist, vraag ik me toch af of de uitgevoerde muziek voor de meesten nog te genieten valt. Waar zal dit eindigen ? Bij de absolute limiet van 178 decibel, namelijk de luchtdruk ? Alle door mij gecontacteerde ORL-specialisten waren zeer formeel : vanaf een voortdurende belasting van 90 decibel, is er kans op gehoorbeschadiging. 90 decibel is trouwens ook de limiet die wordt gehanteerd door de arbeidsinspectie. Ze vertelden me ook regelmatig patiënten over de vloer te krijgen, die last hebben van tijdelijke en zelfs blijvende gehoorbeschadiging na het bijwonen van een rockconcert. Bij piekmomenten in de hoge frequenties – tussen 6.000 en 8.000 Hertz – van 110 decibel, treedt er namelijk een ernstige en onomkeerbare beschadiging van het binnenoor op. Men verzekert me dat dit niet meer te verhelpen is, ook niet operatief : het binnenoor is onherroepelijk stuk. Mijnheer de minister, deze specialisten vroegen me nadrukkelijk om bij u navraag te doen over de aansprakelijkheid hiervoor.

Strackx

De decibel-explosie heeft niet alleen als gevolg dat jongeren kampen met gehoorproblemen, maar betekent ook een aanzienlijke toename van de lawaaivervuiling. Nu reeds veroorzaken dergelijke festivals geluidsoverlast tot kilometers ver in de omgeving. Vooral de lage frequenties onder de 100 Hertz, planten zich kilometers ver voort. Ikzelf woon op ongeveer tien kilometer van Werchter : niet alleen kan ik deze lage frequenties zeer goed waarnemen, ik stel ook vast dat ze elk jaar luider worden. Nochtans toomt men zich nog enigszins in, uit angst voor klachten van omwonenden.

Samenvattend kunnen we zeggen dat de veelheid van openluchtfestivals, de tendens om steeds luider te spelen, het gevaar voor gehoorbeschadiging en de algemene geluidshinder die daarmee gepaard gaat, redenen genoeg zijn om de bestaande reglementering streng toe te passen. In plaats daarvan meent de minister nu een uitzondering te moeten voorzien voor wat hij specifieke openbare activiteiten of bijzondere feesten of festiviteiten noemt. Het lijkt geen twijfel dat de organisatoren van dergelijke festivals door deze beslissing alle terughoudendheid zullen laten varen en het aantal decibels gevoelig zullen opvoeren. Wat heeft de minister beoogd om de bestaande reglementering overboord te gooien en de zaken aan plaatselijke burgemeesters over te laten. Deze burgemeesters zijn dikwijls niet goed op de hoogte van de mogelijke problemen. Tevens zal het afschuiven van de verantwoordelijkheid op de colleges van burgemeester en schepenen, alleen maar willekeur in de hand werken. Bovendien is de vraag naar de eventuele aansprakelijkheid voor schade zeer acuut.

Het ligt er vingerdik op wie de minister deze beslissing in het oor heeft gefluisterd. De woordvoerder van de minister gaf het trouwens toe in een kranteninterview. Hij verklaarde, en ik citeer : de rechtszaak tegen Rock Torhout/Werchter heeft ons ertoe aangezet de zaak wettelijk te regelen. Einde citaat. De wet afschaffen noemt men tegenwoordig dus wettelijk regelen.

Graag had ik van de minister een antwoord gekregen op de volgende vragen. Erkent de minister dat luide muziek blijvende gehoorstoornissen bij de toehoorders kan veroorzaken ? Liet de Vlaamse regering in het verleden geluidsmetingen verrichten tijdens muziekfestivals ? Wat waren hiervan de bevindingen ? Is de minister zich ervan bewust dat lage frequenties soms kilometers ver voor geluidshinder zorgen ? Is de minister het ermee eens dat het toestaan van een afwijking op de normen door

de lokale overheid, willekeur in de hand werkt ? Tot wie moeten de klachten worden gericht van burgers die te maken krijgen met geluidsoverlast, dit als gevolg van een festiviteit in een buurgemeente waarvoor het college van burgemeester en schepenen aldaar een afwijking had toegestaan ? Ik kan me immers voorstellen dat sommige locaties op of zeer dicht bij gemeentegrenzen zijn gelegen. Wie is aansprakelijk als er blijvende gehoorbeschadiging optreedt na het bijwonen van een rockconcert waarvoor een afwijking werd toegestaan ? In hoeverre werd de beslissing van de minister genomen onder druk van al dan niet bevriende festivalorganisatoren ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, in het licht van het huidige klimaat wil ik op de laatste vraag antwoorden dat ik deze beslissing zonder druk van wie dan ook heb genomen. Men heeft me wel gesignaleerd dat er door de inflatie van festivals in de praktijk problemen rijzen : sommige mensen stellen terecht vragen over de geluidshinder. Deze personen namen concrete initiatieven, waarop men vaststelde dat er onwettig werd gehandeld. Het KB van 24 februari 1977 zegt immers letterlijk, en ik citeer : legt enerzijds het maximum geluidsniveau vast voor muziek voortgebracht in openbare inrichtingen. Einde citaat. Het gaat met andere woorden om de bescherming van de in deze inrichting aanwezige personen. Dit maximum geluidsniveau bedraagt 90 decibel.

Als men als criterium de veroorzaakte geluidsoverlast neemt, dan wordt er hier terecht op gewezen dat men heel wat traditionele, sinds jaren plaatshebbende volksmanifestaties in vraag kan stellen. Een avond- of nachtcriterium is een wielervedstrijd met een geluidsinstallatie die er voor zorgt dat diegenen die niet aan de aankomstlijn staan, ook weten wie heeft gespurt en gewonnen. Een dergelijke wedstrijd wordt dan onmogelijk. Hetzelfde geldt voor carnavalstoeten.

Men kan voor de vuist weg tientallen manifestaties opnoemen in Vlaanderen die evenveel of nog meer protest zouden oproepen en die men dus eenzijdig in vraag kan stellen. Ik ga ervan uit dat er een regeling moet komen. Ik heb begrepen dat u niet pleit voor een status-quo. Er is daadwerkelijk een probleem. Daar moet een oplossing voor komen en ik heb in dat verband dezelfde vragen als u.

Wat de geluidshinder zelf betreft, heb ik enige informatie verworven. Wat is geluidshinder en hoe

Kelchtermans

komt die tot stand ? Ik citeer letterlijk uit mijn informatie. Geluidshinder wordt bepaald door de geluidsbelasting in combinatie met een hele reeks andere factoren : individuele, sociologische, economische enzovoort. Dit betekent dat het ervaren van hinder sterk kan verschillen van persoon tot persoon en van de situatie waarin de persoon zich op dat ogenblik bevindt. Einde citaat. Verderop in de tekst staat het volgende. De geluidsbelasting zelf is dan weer afhankelijk van de geluidsintensiteit en van de tijd, en hiermee recht evenredig. Zo zal een hoge geluidsintensiteit gedurende korte tijd of een lage intensiteit gedurende lange tijd meestal nog resulteren in een algemeen aanvaardbare belasting. Anderzijds zal een hoge geluidsintensiteit gedurende lange tijd een zodanige geluidsbelasting veroorzaken dat een algemeen hindergevoel onvermijdelijk is. Wat gehoorstoornissen betreft, kan niet zonder meer worden gezegd dat een bepaald geluid stoornissen veroorzaakt. In een eerste fase kan gehoorvermoeidheid optreden. Ook hier kan worden gesteld dat dit afhankelijk is van de geluidsintensiteit en van de blootstellingstijd. Door deze vermoeidheid ontstaat een tijdelijke en herstelbare verschuiving van de gehoordrempel. Indien echter het geluidsniveau te groot wordt en te lang wordt aangehouden, kunnen blijvende gehoorstoornissen optreden. Einde citaat.

U vraagt ook naar de aansprakelijkheid. Die ligt bij degene die de vergunning heeft verleend en bij de verantwoordelijke van de manifestatie. De vraag is bijgevolg of er een overtreding in het spel is of niet. Ik beschik op dit ogenblik niet over wetenschappelijke gegevens over blijvende gehoorschade ten gevolge van blootstelling aan luide muziek, veroorzaakt door de vermelde openluchtmanifestaties. Verder zijn mij evenmin resultaten bekend van geluidsmetingen die werden verricht tijdens die muziekfestivals.

De voortplanting van geluid in de atmosfeer is inderdaad verschillend voor hoge en lage frequenties. Hoewel geluidsoverdracht op grotere afstand in open lucht tussen een bron en een ontvanger uiterst ingewikkeld is en van verschillende parameters afhangt, is het toch een algemeen akoestisch verschijnsel dat lage frequenties minder gedempt worden en bijgevolg verder dragen dan hoge. Of ze ook effectief geluidshinder veroorzaken is afhankelijk van heel wat factoren. Ik heb de parameters die in de beoordeling moeten worden betrokken, daarnet opgesomd.

Ik kom tot uw vierde vraag : werkt het feit dat

lokale overheden afwijkingen op de norm mogen toestaan de willekeur in de hand. We hebben daar destijds niet zomaar toe beslist, maar pas na enige discussie. De reële situatie in acht nemende, concludeer ik dat dit geen materie is die uniform voor heel Vlaanderen dient geregeld, behalve misschien wat de maxima betreft. Men moet de normen aangeven waarbinnen men die vrijheid kan invullen. Vermits we nog in de ontwerpfasen zitten, kunnen we daar bijkomende informatie over inwinnen. Ook het gezondheidsaspect kan hier eventueel een rol spelen. Dat document ligt momenteel voor advies bij de Hoge Raad voor Gezondheid. Als we het terugkrijgen, zullen we waarschijnlijk een aantal aanbevelingen krijgen. U vraagt of we een maximumgrens zullen bepalen. Ik denk dat daar een heleboel argumenten voor te vinden zijn. We zullen de aanbevelingen in beschouwing nemen.

De kern van de discussie handelde over het eenvormig in één vergunningbesluit vatten van die grote variëteit van manifestaties. Als er iets is wat je aan het lokale niveau zou moeten overlaten, is het toch wel dit. Daar kan niemand beter over oordelen dan dat lokale bestuur. Ik weet dat de burgemeester van Leuven het een vergiftigd geschenk vindt. Je moet er als lokale verantwoordelijke de blutsen en de builen bijnemen. Een lokaal bestuur moet perfect kunnen inschatten wat de bevolking aanvaardt of niet. Als er in een of ander godvergeten dorp in Vlaanderen een manifestatie plaatsvindt, is dat niet de verantwoordelijkheid van iemand in Brussel. We hebben dan ook gezegd dat de regel van kracht blijft, maar dat de afwijking kan worden toegestaan door de burgemeester. Hij kan voor een aantal manifestaties in uitzonderingen voorzien.

U vraagt ook wie de vaststellingen moet verrichten. De officieren van de Gerechtelijke Politie en de technisch bevoegde ambtenaren van de afdeling Milieu-inspectie van Aministratie bepalen of het vergunningbesluit dat de burgemeester heeft getroffen, aan de realiteit beantwoordt. Ook de ambtenaren van provincies en gemeenten en de agenten van de gemeentelijke politie die daarvoor een opleiding hebben gevolgd, zijn terzake bevoegd. Dat wordt allemaal geregeld door Vlaamse Reguleerder. De bevoegden moeten over de nodige apparatuur beschikken. Ik denk dat dat volstaat als antwoord op uw zesde vraag.

Deze beslissing is eigenlijk genomen met het oog op het gezond verstand. We gaan niet alles in Vlaanderen tot in de puntjes regelen. We laten de beoordeling over aan wie daarvoor het best is geplaatst. Dat is de context van het ontwerpbesluit

Kelchtermans

dat momenteel bijna anderhalve maand bij de Hoge Gezondheidsraad ligt. We zullen erop aandringen dat het spoedig terugkomt. Dan zullen we het definitief besluit van de Vlaamse regering afwachten. Dat besluit zou eventueel uw suggestie in een vormelijk kader kunnen omvatten.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mijnheer de minister, u lijkt vrij licht over de zaken heen te gaan. U verwacht wielervedstrijden en carnavalstoeten blijkbaar met rockfestivals. Ik krijg de indruk dat u nog nooit een rockfestival hebt bijgewoond.

Minister Theo Kelchtermans : Bent u al op het Rhythm- and Bluesfestival van Peer geweest ?

De heer Felix Strackx : Neen. Ik weet niet of men dat wel kan vergelijken met rock. In elk geval wordt bij die rockfestivals af en toe de pijngrens bereikt. Wielervedstrijden en carnavalstoeten brengen in de verste verte niet het geluidsvolume voort van rockfestivals. Ik geef toe dat ook die manifestaties hinderlijk kunnen zijn, en de omwonenden ermee verveeld kunnen zitten. Toch denk ik niet dat daar gevaar bestaat voor bijvoorbeeld gehoorbeschadiging. Wat u zegt in verband met gehoorbeschadiging en geluidsbelasting, stemt niet overeen met wat ik hoor van de ORL-specialisten. Zij verzekeren me dat piekmomenten, zeer korte momenten van grote geluidsintensiteit in een bepaalde frequentie, al volstaan voor een blijvende gehoorbeschadiging. Het opleggen van een maximumnorm is dus absoluut noodzakelijk. Anders zal men zich absoluut nergens aan storen. Ik begrijp dat u zegt dat we een uitzondering moeten maken voor grote festivals zoals Torhout-Werchter. Elke kleine organisator van een wijkfestival zal echter zeggen : als het in Werchter mag, mag het hier ook.

Minister Theo Kelchtermans : Het is de burgemeester die een beslissing moet nemen en die door de burgers ter verantwoording wordt geroepen. Een minister kan men in Werchter niet ter verantwoording roepen.

De heer Felix Strackx : Toch meen ik dat de eindverantwoordelijkheid moet liggen bij de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter : Het is precies deze keizer-kostermentaliteit die we moeten doorbreken. In onze gemeente wordt er bijvoorbeeld het rockfestival Kapstok gehouden. Welnu, indien er teveel lawaai-

hinder is, wordt de burgemeester hiervan zeer snel op de hoogte gebracht. Ik meen dan ook dat het logisch is dat de lokale hoofdverantwoordelijke, die eveneens politionele invloed kan uitoefenen, werkelijk kan optreden.

Minister Theo Kelchtermans : Nu kan de burgemeester niets doen.

De heer Felix Strackx : Ik neem aan dat de hier aanwezige burgemeesters over voldoende gezond verstand beschikken om terzake een beslissing te nemen. Dit geldt evenwel niet voor alle burgemeesters. Het zou dan ook goed zijn om een maximumnorm vast te leggen.

De voorzitter : Men zou enkele richtlijnen kunnen verspreiden door middel van een omzendbrief.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Teverkstelling, over de afstemming van de nieuwe gemeentelijke milieuconvenanten op het geheel van het Vlaams milieubeleid

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Malcorps tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Teverkstelling, over de afstemming van de nieuwe gemeentelijke milieuconvenanten op het geheel van het Vlaams milieubeleid.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, met betrekking tot het voorliggende milieuconvenant heb ik enkele bedenkingen over de procedure en de inhoud. Bovendien vraag ik me af of men voldoende rekening heeft gehouden met de andere bepalingen in de Vlaamse wetgeving.

Is het gemeentelijke milieuconvenant wel het meest geschikte instrument ? Zijn er geen contradicties ? De bescherming van het leefmilieu moet namelijk een basisrecht zijn voor alle inwoners van het Vlaamse Gewest. Het eerste milieuconvenant werd door de meeste gemeenten ondertekend. Veertien gemeenten volharden echter in de boosheid, zij hebben het nog niet ondertekend. Indien men niet ingaat op het aanbod van het Vlaamse

Malcorps

Gewest, handelt men dan niet in strijd met een aantal dwingende bepalingen uit de wetgeving? Ik denk hierbij onder meer aan de bepalingen die zullen worden opgelegd via MINA-2 en aan de internationale Agenda-21 van de Unced-conferentie te Rio. Het is overigens opmerkelijk dat zelfs het handhavingsbeleid wordt opgenomen in één van de dochterconvenanten. Betekent dit dat men van de gemeenten die het milieuconvenant niet ondertekenen inzake het handhavingsbeleid weinig verwacht?

Sommige rijke gemeenten kunnen het zich misschien veroorloven om niet op het aanbod in te gaan. De meeste gemeenten zullen zich echter verplicht voelen om fondsen te verwerven voor een aantal milieumaatregelen, zodat ze kunnen instappen in de convenantenstrategie. Ik vraag me dan ook af of het niet beter is om, in plaats van te werken met milieuconvenanten, te werken aan een basisdecreet met betrekking tot het gemeentelijk milieubeleid. Op die manier zouden we uit de sfeer van het vrijblijvende stappen en zouden een aantal rechten en plichten voor de gemeenten en voor het Vlaamse gewest worden vastgelegd. Op die manier wordt ook de continuïteit gegarandeerd.

Op dit ogenblik wordt ons gevraagd om een milieuconvenant voor de volgende jaren goed te keuren. De vraag kan worden gesteld of het vorige milieuconvenant voldoende geëvalueerd werd. Ik geef toe dat er positieve reacties zijn, onder meer van de Minaraad, maar, hoewel de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en het Interprofessioneel Overlegcomité aan de discussie hebben deelgenomen, werd er geen breed maatschappelijk debat gevoerd met betrekking tot het welslagen van het milieuconvenant. Werden de doelstellingen van het eerste milieuconvenant bereikt? Amper de helft van het beschikbare bedrag van 3,5 miljard frank werd effectief uitgegeven bij gebrek aan vragen van de gemeenten. Ik meen dan ook dat een grondige evaluatie noodzakelijk is.

De plangroep is nu MINA-2 aan het afronden. Hierin zouden een aantal bindende bepalingen worden opgenomen die moeten worden omgezet in een richtinggevende bepaling voor de gemeenten. Het lijkt me vreemd om het gemeentelijk milieuconvenant, dat een belangrijk instrument is om de gewestelijke prioriteiten om te zetten op het lokale niveau, goed te keuren vooraleer de meerjarenplanning voor het milieu vastligt. Dit geldt eveneens voor het sectoraal plan voor het huishoudelijk afval en voor het verpakkingsdecreet.

Bovendien is er de problematiek van het preventiebeleid in Dilbeek. OVAM weigert om de rapportering terzake bekend te maken.

Vervolgens heb ik enkele vragen met betrekking tot de inhoud van het milieuconvenant. De vraag kan worden gesteld of we ons mogen beperken tot een bepaald onderdeel van het milieubeleid, namelijk tot de materies afval en natuur. Er zijn eveneens een aantal verbintenissen in verband met de waterproblematiek. Bovendien zijn er andere belangrijke materies zoals onder meer de duurzame ontwikkeling in het algemeen, het rationeel water- en energieverbruik, het mobiliteitsbeleid en de stedelijke leefbaarheid. Ligt het niet voor de hand om deze onderwerpen samen te brengen in een planning van duurzame ontwikkeling op lokaal niveau?

Wat de afvalproblematiek betreft, besteedt men te weinig aandacht aan de preventie en het hergebruik. Zoals in het verpakkingsdecreet ligt de nadruk eenzijdig op selectieve inzameling en recycling. Dit convenant is naar onze mening geschreven op maat van Fost Plus, terwijl men in eerste instantie zou moeten beletten dat er massa's afval bijkomen. De preventie wordt niet gestimuleerd. Bovendien gaan de middelen hoofdzakelijk naar de Fost Plus-constructie. Men trekt namelijk 568,8 miljoen frank uit voor de selectieve inzameling en 540 miljoen frank voor de MINA-werkers die instaan voor de selectieve inzameling. Dit betekent dat 1 miljard frank wordt gebruikt ter ondersteuning van Fost Plus.

Inzake preventie zou men wel degelijk een aantal maatregelen kunnen nemen. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan financiële stimuli voor het opstellen van een gemeentelijk plan inzake afvalvoorkoming, voor de ondersteuning van de uitvoering van een gemeentelijk preventieplan, voor de subsidiëring van compostvaten, voor het toekennen van bonussen aan gemeenten die een bepaald percentage aan verspreiding van compostvaten bereiken, stimuli voor compostsystemen voor gezamenlijk gebruik, subsidies voor drinkfontein in scholen en voor een PMD-ontradringsbeleid. Het is jammer dat er inzake deze materies geen maatregelen worden genomen.

In de beruchte vierde subovereenkomst over afval worden de gemeenten overigens helemaal in de armen van Fost Plus gedreven, zeker door de bepaling dat er maandelijks een verplichte huisvuilophaling moet komen van de PMD-fractie. Eigenlijk gaat Fost Plus dicteren wat de gemeenten moeten

Malcorps

doen en laten. Het respect voor de gemeentelijke autonomie komt hierdoor te vervallen.

Het ergste in heel die vierde bij-akte, en dat is ook een zeer pertinente opmerking van de Minaraad, is misschien wel dat er nergens sprake is van een resultaatverbintenis. Hoeveel afval men weet te voorkomen of zelfs hoeveel afval men daadwerkelijk selectief ophaalt, laat de Vlaamse regering blijkbaar koud. Men zal enkel nagaan hoeveel ophaalbeurten er georganiseerd worden. Een zuiver bureaucratische aanpak.

Ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten had nochtans gepleit voor een subsidie naargelang de reductie van de restfractie en/of de totale hoeveelheid van de afval in de gemeenten. Gevolg van dit alles is dat het onmogelijk is te voorspellen of deze convenanten al dan niet leiden tot het behalen van de doelstellingen zoals die neergeschreven zouden moeten worden in bijvoorbeeld een uitvoeringsplan huishoudelijk afval van OVAM en dergelijke.

Kort even iets over natuur. Ik stel vast dat, als we de financiële middelen bekijken die worden uitgetrokken voor de uitvoering van de gemeentelijke natuurontwikkelingsplannen, men toch wel een zeer beperkte ambitie aan de dag legt. Men gaat ervan uit dat er de komende drie jaar slechts zeshonderd projecten zullen worden ingediend, dat is minder dan twee per gemeente, zelfs minder dan één per gemeente per jaar. Voor grotere gemeenten is dit eigenlijk zeer weinig. De natuurbeweging vraagt dan ook een verdrievoudiging van de bedragen voor natuurontwikkelingsprojecten, en terecht.

Wat mij ook stoort, is dat er een soort van afschuivingsoperatie gebeurt naar de gemeenten toe en dat de gemeenten een groot deel van de milieurekening zelf zullen moeten betalen. De subsidiëring waarin is voorzien voor de diverse milieu-inspanningen die men van de gemeenten verwacht, is en blijft ondermaats. Hoewel de meeste bedragen ten aanzien van een vorige versie van de convenant, mede onder druk van de Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten, met ongeveer eenderde zijn opgetrokken en men het hanteren van maxima in de meeste gevallen gelukkig achterwege heeft gelaten, blijft het een feit dat de subsidie helemaal niet in verhouding staat tot de zware last aan heffingen die de gemeenten moeten dragen. Hiermee sluit ik voor een stuk aan bij de discussie die we in het kader van de begroting hebben gevoerd in verband met de afvalheffingen. De bedoelde subsidies staan

hoegenaamd niet in verhouding tot de last aan heffingen die de gemeenten moeten dragen. Hierbij denken we in eerste instantie aan de afvalheffingen. Dit blijft ook de stelling van de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten. Het beginsel zou moeten zijn dat het gros van deze heffingen terugvloeit naar alternatieven om het aangroeien van de afvalberg of in elk geval de nood aan eindverwerkingscapaciteit te verminderen of te verhinderen. Een eerlijker lastenverdeling van de milieuinspanningen is dus een dringend punt. Nu wordt een te groot deel van de ecologische schuld afgewenteld op de gemeenten. Het gevolg daarvan is dat nu een groot deel van de afvalheffingen eigenlijk naar de grote slokop gaat in de milieubegroting : Aquafin.

Een ander moeilijk punt vormt de democratische besluitvorming over milieu in de gemeenten. De milieubeweging heeft vroeger al het signaal gegeven dat er iets mank loopt met de gemeentelijke milieu-adviesraden : de gebrekkige werking van die raden, het feit dat ze amper tegemoetkomen aan de motiveringsplicht voor de besturen, zeker voor beslissingen die tegen de raad ingaan, enzovoort. Men beschouwt die raden dus gemakkelijk als quantité négligable.

Bovendien is ook de samenstelling ervan een probleem. Als men bekijkt hoe de gemeentelijke milieuraden in Vlaanderen zijn samengesteld, dan blijkt heel eigenaardig genoeg dat de milieubewegingen daar dikwijls in worden geminoriseerd. Het is belangrijk dat ook andere gemeentelijke organisaties voldoende aan de orde komen en een stem hebben, maar er blijkt toch een onevenwicht te zijn. Kijken we bijvoorbeeld naar de inbreng van landbouwersverenigingen in de gemeentelijke milieuraden. Ik denk dat het model van de Minaraad als voorbeeld kan dienen.

Tot besluit wil ik nog de verhouding milieu en werkgelegenheid aankaarten. Het is op zichzelf al positief dat er wordt gesproken over Minawerkers, maar ik denk dat we een veel ruimer programma nodig hebben inzake milieu en werkgelegenheid. Ik betreur een beetje dat de Minawerkers slechts een beperkte opdracht krijgen wat betreft het opmaken van een milieu-inventaris, selectieve huisvuilinzameling – model Fost Plus – en het opmaken en het uitvoeren van GNOP's. Ik meen dat men in dat verband wat meer ambitie aan de dag zou mogen leggen.

Om te besluiten met een positieve noot : wat is opgenomen met betrekking tot de kringloopcentra en dies meer, vind ik prima.

De voorzitter : De heer De Vilder heeft het woord.

De heer Freddy De Vilder : Een paar aanvullende opmerkingen over de werking van de gemeentelijke milieu-adviesraden, niet alleen wat de samenstelling maar ook wat de werking ervan betreft. Ik wil ervoor pleiten om aan die gemeentelijke milieu-adviesraden meer mogelijkheden te geven, niet alleen financiële maar ook logistieke, zoals fotokopiëren, vergaderfaciliteiten, enzovoort.

Daar willen we in de convenant een essentieel punt van maken zodat de gemeenten eigenlijk verplicht worden om de werking van de gemeentelijke milieu-adviesraden in zekere mate te ondersteunen.

Onlangs, naar aanleiding van de bespreking van het milieubeleidsplan, was er sprake van hoe de burger adviezen kon uitbrengen. Ik heb toen gezegd dat de gemeentelijke milieuadviesraden een heel belangrijke rol te spelen hebben als directe spreekbuis van de bevolking. Maar dan moet, zoals ook al door de heer Malcorps is aangebracht, de samenstelling van die milieu-adviesraden ernstig worden genomen.

Wij pleiten ook, onder bepaalde voorwaarden, voor de toevoeging van particuliere burgers aan die raden. We mogen ook niet vergeten dat het hier gaat om gemeentelijke milieu- en natuurraden waarin de milieu- en natuurverenigingen de meerderheid zouden moeten vormen. De gewestelijke Minaraad kan hiervoor als voorbeeld dienen.

Tot slot nog iets over de preventie. Wij zijn er ten stelligste voor gewonnen om in de convenanten, zeker in het gemeenschappelijke deel, een verplicht luik op te nemen voor de band met preventie. Geen losse verbintenis dus, maar eentje die een echte resultaatsverbintenis inhoudt.

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Ik sluit me aan bij het gamma aan elementen dat hier al is aangehaald. We hadden de vorige keer een kopie gevraagd van de milieuconvenant. Het zou nuttig zijn dat over dat document advies zou kunnen worden uitgebracht. Is het mogelijk om de tekst te bekomen ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Ik denk dat veel van wat de heer Malcorps aan algemene bedenkingen heeft verwoord eigenlijk in het ontwerp van de convenant zit vervat. Ook de Minaraad heeft een bijzonder positieve beoordeling gegeven over de convenant. Ik lees die letterlijk voor : de gemeenten hebben een belangrijke taak in het kader van de eerstelijns milieuzorg en zijn het meest efficiënte niveau om aan sensibilisering te doen. De Raad erkent dat het gemeentelijk milieu-convenant 1992-1996 precies op dat vlak een niet te onderschatten positieve uitstraling heeft gehad.

In deze context kan de convenant voor continuïteit zorgen, iets wat is onze ogen noodzakelijk is. Bovendien ben ik van mening dat men niet alles moet regelen voor anderen. Reguleren waar kan, dereguleren waar moet. We moeten dus absoluut niet alles gaan vastleggen wat men op lokaal niveau moet doen, anders kan men er beter een griffier zetten in de plaats van mensen met politieke verantwoordelijkheid.

De huidige convenant bouwt dus voort op de vorige. Indien er iemand, toen de idee van de convenanten werd geopperd, zou hebben gezegd dat men pas van een succes kon spreken als er 294 van de in totaal slechts 308 gemeenten zouden tekenen, dan zou geen sterveling hem geloofd hebben. We hoeven ons echt geen zorgen te maken over de 14 gemeenten die niet ondertekend hebben, zoals de heer Malcorps suggereert. Concreet gaat het over de volgende gemeenten : Affligem, Alveringem, De Haan, Dentergem, Herstappe, Molenbeek, Houthulst, Katwijk, Linkebeek, Lo-Reninge, Melle, Oost-Rozebeke, Sint-Laureins en Voeren. Het gaat dus slechts om een uiterst kleine minderheid die niet heeft ondertekend.

Daarbij komen er nog de sectorale afvalplannen, die trouwens in de huidige gemeentelijke milieuconvenant al zijn opgenomen en die zullen worden voortgezet, eventueel mits aanpassingen naargelang de ervaring. Wat echter de inhoud betreft, en hierin zit hem het verschil met de vorige convenant, zetten we in de nieuwe convenant een duurzaam gemeentelijk beleid voorop. De verantwoordelijkheid hierbij berust bij het Interprovinciaal Overlegorgaan, de ambtenaren van Aminal, Ovam en de Vlaamse Milieumaatschappij, de Vereniging voor Steden en Gemeenten. Ook de Minaraad heeft hieromtrent advies uitgebracht.

Ik heb de beslissing in verband met het ontwerp van de nieuwe milieuconvenant op de agenda gezet van de Vlaamse regering. Wat afval betreft, volgen we daarin dezelfde logica als dewelke zal

Kelchtermans

gevolgd worden in MINA 2. De administratie heeft haar ontwerp daarover neergelegd en we zullen voor het einde van het jaar politiek een beslissing moeten nemen. Ook daar zijn we van plan te werken met hoofd – en subdoelstellingen. Wie verder gaat dan strikt nodig, zal daarvoor beloond worden.

Gemeenten kunnen ook autonoom beslissen zelf enige bijkomende financiële steun te verlenen op bepaalde gebieden. Dat kan in hun eigen voordeel spelen. Wie bijvoorbeeld meer investeert in selectieve afvalophaling, zal minder moeten storten en minder heffingen moeten betalen. We moeten die dingen niet te centralistisch benaderen en de gemeenten daarin een zekere vrijheid geven. Dat is trouwens een van de verklaringen voor het succes van de vorige convenant.

Dezelfde redenering geldt voor de gemeentelijke milieuraad. We moeten toch niet tot in de details vastleggen wie daarin zitting moet hebben. We weten allemaal dat dat het moment is waarop de manipulaties beginnen. Laten we het debat over de samenstelling van die raad overlaten aan de gemeenteraad, die liefst bij consensus en niet bij meerderheid daarover een beslissing neemt. Dat biedt een garantie voor een behoorlijke werking van zo'n raad. Veel van die raden hebben we in het verleden trouwens heel positief geëvalueerd.

Ook op het gebied van het water kan de gemeente mee actie ondernemen, hoewel daar de aanpak vanuit het Vlaamse Gewest iets centraler is, en dit alleen omdat het niet anders ging.

Inzake natuur zijn de GNOP's bijzonder succesvol geweest, ondanks het feit dat sommigen van oordeel zijn dat bepaalde gemeenten hier kunst- en vliegwerk hebben geleverd met als enige bedoeling het binnenrijven van subsidies. Waar het inzicht aangaat in natuurontwikkeling zijn de GNOP's, en de daarmee gepaard gaande discussies, heel interessant geweest.

Een nieuw hoofdstuk betreft de milieuwerkgelegenheid, een gebied waar we de lat hoger zouden moeten kunnen leggen. Ik vang wel eens wat op waaruit blijkt dat het mogelijk moet zijn het aantal tewerkgestelden te verdubbelen. Het feit dat milieu en tewerkstelling nu in hetzelfde beleidsdepartement verenigd zijn, opent een aantal nieuwe perspectieven op dit vlak.

Preventie wordt in deze ontwerp-convenant helemaal niet negatief benaderd. Er wordt helemaal niks op maat van Fost Plus geschreven. Als instelling moet ze trouwens nog erkend worden.

De voorzitter : De heer De Vilder heeft het woord.

De heer Freddy De Vilder : Mijnheer de minister, ik ben het niet helemaal met u eens. U zegt dat de samenstelling van de gemeentelijke adviesraden niet tot in alle details vanuit Brussel moet worden gedicteerd. Volgens u kan de gemeenteraad daarover beslissen.

Wanneer de gemeenteraad bij consensus over de samenstelling beslist, dan zou ik ermee akkoord kunnen gaan. U beseft echter net zo goed als ik dat men in bepaalde gemeenten deze milieuraad samenstelt volgens de meerderheid in de gemeenteraad, zodat deze raad die meerderheid gewoon weerspiegelt. Hiervan kan ik u dicht bij huis een heel goed voorbeeld geven. Dat zou waarschijnlijk niet gebeuren bij burgemeesters met een rijke ervaring op het gebied van leefmilieu, zoals mevrouw De Maght, die onmiddellijk akkoord ging met uw voorstel.

Als men de milieuraad inderdaad als echt adviesorgaan beschouwt en het schepencollege ernstig wil worden geadviseerd, dan zullen er geen problemen ontstaan. Toch wil ik ervoor pleiten dat Brussel voorschrijft wie er zeker in de adviesraad moet zetelen. De natuurverenigingen moeten er volgens mij zeker in zitten.

Mijnheer de minister, één van uw opgesomde voorbeelden is de gemeente Sint-Laureins. Dat is één van de veertien gemeenten die geen milieuraad hebben opgericht. De reden hiervoor zal telkens anders zijn. U vermeldt ook de gemeente Horebeker met zo'n 800 inwoners, die gefusioneerd is, en waar zich een heel ander probleem stelt. De gemeente Sint-Laureins is echter één van de grootste gemeenten van het Meetjesland. Daar is dus zeker nood aan een overleg tussen de milieuverenigingen en bijvoorbeeld de landbouw. In Sint-Laureins liggen de Oost-Vlaamse krekens, een heel belangrijk natuurgebied. In die gemeente heeft een CVP-meerderheid beslist dat er geen nood is aan overleg met de milieuverenigingen. In deze streek doen zich trouwens de meeste problemen met de milieuverenigingen voor.

De voorzitter : Eén van de voordelen van de democratie is dat deze meerderheden gaandeweg verdwijnen.

Voorzitter

De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : In de meeste gemeenten zijn de milieuverenigingen in de milieuviesraad vertegenwoordigd. Mijnheer de minister, als u echter zegt dat zij de meerderheid moeten hebben, dan vind ik dat geen goed voorstel. In veel gemeenten hebben de milieuverenigingen een klein aantal leden. Als men in dergelijke gemeenten niet in discussie treedt met de andere groepen van de bevolking en er geen goed overleg plaatsvindt, dan is het resultaat ook niet goed. Er moet worden gesensibiliseerd, men moet elkaar leren begrijpen en oor hebben voor de problemen van de anderen.

Het gaat om het draagvlak door de bevolking. Een politieke meerderheid is niet zomaar een meerderheid, maar ze stemt overeen met een meerderheid van de bevolking. Ik vind het ook essentieel dat de milieu- en natuurverenigingen in de milieuraad aanwezig zijn. Ze hoeven daarom niet in de meerderheid te zijn, anders kan er ook geen discussie gevoerd worden.

De heer Freddy De Vilder : Het blijft nog altijd een adviesraad. Als deze adviesraad enkel het advies mag geven waaraan de gemeenteraad de voorkeur geeft, dan is dat geen adviesorgaan meer. Een volstrekte meerderheid weerspiegelt dan misschien wel de meerderheid van de bevolking, maar dat is niet altijd positief. In Sint-Laureins is het niet positief dat er geen milieuviesraad is. Er is geen enkel overleg tussen de milieuverenigingen en het gemeentebestuur, zelfs niet met het polderbestuur. De milieuverenigingen worden overal geweigerd.

De heer Jef Van Looy : In hoeveel gemeenten is die milieuviesraad samengesteld bij unanimitéit in de gemeenteraad ? Daar ging uiteraard overleg aan vooraf. Dat is de basis. Als je een bepaalde groep echter een ruime meerderheid geeft, dan is er geen overleg meer en dan wordt het doel gemist.

De heer Freddy De Vilder : We zijn het er dus wel over eens dat één bepaalde groep géén grote meerderheid mag hebben.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik wil nog twee dingen toevoegen. Als ik voor een decretale regeling of verankering pleit, dan betekent dat niet dat ik een centralistische aanpak wens. In een decreet over lokaal milieubeleid kunnen rechten en plichten

vastgelegd en een aantal principes overgenomen worden, zoals die nu in de convenanten staan, maar met meer rechtszekerheid en meer zin voor continuïteit.

We moeten erover discussiëren welk instrument we voor de regeling van het lokaal milieubeleid inzetten. Ik ben van oordeel dat een decretale aanpak meer zekerheid biedt, ook al is het blijkbaar uit den boze om nieuwe decreten te maken. Dit is niet enkel mijn standpunt. Ook in het advies van de Minaraad staat zeer duidelijk dat een decreet meer zekerheid biedt dan de convenanten, die nog altijd een zekere vrijblijvendheid inhouden.

Wat die veertien gemeenten zonder convenant betreft, wil ik niet te negatief zijn. Het is uiteraard positief dat er ten gevolge van het eerste milieuconvenant in vele gemeenten iets beweegt. Het zou ook dom zijn om hier niet op in te gaan wanneer de nodige financiële middelen voorzien worden.

Het is toch wel vreemd om vast te stellen dat er in een aantal gemeenten ondanks wettelijke bepalingen geen enkele aanzet is in verband met milieuhandhaving, milieuwetgeving, afval en dergelijke.

U heeft eigenlijk niet geantwoord op de tegenstrijdigheid die ik heb aangehaald. Vanaf 1 januari treden al de milieuconvenanten voor drie jaar in voege. Een aantal dingen zijn echter nog niet geregeld. Het MINA-2-plan is nu bijna klaar. Een en ander kan echter moeilijk op elkaar worden afgestemd. Ik noem het sectoraal plan huishoudelijk afvalbeleid en het probleem Dilbeek. De Minaraad pleit duidelijk voor een overgangsregeling van één jaar. In theorie kan alles nu nog vlug geregeld worden en misschien heeft uw kabinet daaromtrent iets uitgewerkt. De uitwerking van een jaarprogramma op basis van het Mina 2-plan zal echter nog enige tijd vergen. Het lokaal milieubeleid moet dan uiteindelijk de doelstellingen weerspiegelen van het milieubeleidsplan op het gewestelijk niveau.

Ik treed de vraag van de Minaraad bij, of het niet beter is om voorlopig nog een overgangsregeling te hanteren of de bestaande convenanten tijdelijk verder aan te houden. Later kan dan een serieuze regeling uitgewerkt worden. U verkiest convenanten, ik zou dat overgangsjaar liever benutten om een decreet op te stellen. Als men een convenant opmaakt, dan moet dit overeenstemmen met de resultaten van het sectoraal afvalstoffenplan en het MINA-2-plan.

Minister Theo Kelchtermans : Er is in feite geen tegenstrijdigheid. Mijnheer Malcorps, u hebt enkel de procedure van het Minaplan aangehaald. U zegt dat het Minaplan eerst moet worden voorgelegd vooraleer een convenant uit te werken. U zegt dat het convenant op het sectoraal afvalstoffenplan moet aansluiten voor wat afval betreft. Hetzelfde geldt voor de andere delen van het Minaplan.

De mensen die bij het overleg tussen Aminal, OVAM en VMM rond de tafel zaten hebben ook de discussie gevoerd over MINA-2. In feite zijn de opties die naar alle waarschijnlijkheid in MINA-2 zullen worden genomen in deze convenant geïntegreerd.

Dan kom ik nog eens op de gemeentelijke adviesraad terug. Ik vind dit bijzonder belangrijk. In het ontwerp dat u ter beschikking zal worden gesteld staat – en ik citeer : De gemeente stimuleert de werking van de gemeentelijke adviesraad door voldoende financiële, logistieke en informatieve ondersteuning. De volgende instanties worden uitgenodigd om als stemgerechtigde zitting te hebben in de gemeentelijke adviesraad : de milieu- en natuurverenigingen, de onderwijsinstellingen, de sociaal-culturele organisaties, vormingsorganisaties alsook beroepsgroepen en organisaties. Er wordt gestreefd naar een evenwichtige vertegenwoordiging van alle maatschappelijke geledingen in de adviesraad naar het voorbeeld van de gewestelijke Minaraad. Einde citaat.

Dat staat er uitdrukkelijk in, we leggen dit niet op. Dat is het verschil.

De voorzitter : Ik geef u een praktisch voorbeeld. Via een politieke fractie neemt een belangrijk ambtenaar van de Vlaamse milieumaatschappij het voorzitterschap van de gemeentelijke milieuraad waar. Wij meenden nu dat we moesten proberen om deze persoon ergens in de organisatie onder te brengen, omdat we deze goede voorzitter niet graag verliezen. Maar dat is dus niet zo. De gemeenteraad beslist hoe de milieuraad wordt samengesteld, maar houdt hierbij rekening met dit advies.

De heer Freddy de Vilder : Dit komt tegemoet aan onze vraag om vanuit Brussel de te volgen richting aan te geven. Nadien kunnen de gemeenten dan nog individuele personen toevoegen.

Minister Theo Kelchtermans : De gemeenten moeten nagaan wat hen wordt aangeraden en kunnen dan vervolgens onderzoeken of dit al dan niet mogelijk is. We hebben eraan toegevoegd dat elk

van beide geslachten tenminste voor een derde in de adviesraad moet zijn vertegenwoordigd.

Aan de adviesraad kunnen waarnemers worden toegevoegd. Op basis van criteria als deskundigheid, inzet of positieve interesse kunnen geïnteresseerde burgers deelnemen aan de gemeentelijke adviesraad. Men kan die harmonica zo ver open trekken als men wil. De gemeenteraad moet zijn verantwoordelijkheid opnemen en zijn beslissing rechtvaardigen. Als de burgers vinden dat de gemeente slecht werk levert of zich niets aantrekt van de problematiek, zorgt dit systeem ervoor dat de gemeente wordt gesanctioneerd.

De heer Johan Malcorps : Deze redenering is juist als in een gemeente alleen een Minaraad actief is. Er zijn op gemeentelijk niveau echter diverse adviesraden actief. De vraag is of de adviesraad die de collectieve belangen inzake leefmilieu verdedigt, niet waakzaam moet toezien op de leden en de werking van de raad. De mensen van de milieubeweging en de Minaraad hebben erop gewezen dat er in een aantal gemeenten soms sprake is van een oneigenlijke samenstelling van de Minaraad. We moeten vermijden dat naast alle andere adviesorganen op gemeentelijk niveau, ook de Minaraad door dezelfde belangengroepen wordt bezet.

De voorzitter : Eén gemeenteraadslid kan altijd klacht tegen indienen bij de gouverneur tegen de samenstelling van de milieuraad. Er zijn kanalen om daartegen te reageren, buiten het democratisch deficit dat daardoor ontstaat. We moeten ons hoeden voor overregulering. We mogen de gemeenten niet blijven beschouwen als kleuters. Er is de laatste tien jaar heel wat veranderd op milieuvlak, er is zeker sprake van een bewustwording. We bevinden ons nu al in de tweede fase : de professionalisering van het gemeentelijk milieubeleid. Dit is volop bezig met bekwame ambtenaren en met Vlarem-geattesteerden. Deze evolutie vraagt echter tijd.

Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Positieve zaken mogen ook worden benadrukt. Veel gemeentelijke adviesraden leveren goed werk. Voor een bestuurder moet elke adviesraad evenwaardig zijn. Een bestuur heeft er alle baat bij dat die adviesraad niet alleen goed werkt, maar ook goed is samengesteld. Dit zorgt voor een betere doorstroming en uitvoering van het beleid.

De heer Malcorps zei dat het evident is dat veel gemeenten graag meewerken aan de milieuconvenant, omdat het gek zou zijn om het geld te laten

De Maght-Aelbrecht

liggen. Mijnheer Malcorps, alle gemeenten die een milieuconvenant hebben afgesloten, krijgen in ruil een peulenschil. Ik ben het dan ook niet eens met uw uitspraak, want door hun engagement geven ze meer geld uit. Voor die peulenschil moeten ze het echt niet doen. Ze werken echter mee, omdat ze bereid zijn de verantwoordelijkheid te dragen én verantwoording te geven. Het is niet omdat ze een beetje geld krijgen, dat zoveel gemeenten aansluiten.

De voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Als het goed is, moeten we dat inderdaad durven zeggen. De gemeentelijke milieuraden werken momenteel goed. We moeten dat laten rijpen. Het is niet omdat er in De Haan geen gemeentelijke milieuraad is, dat er niets gebeurt.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Malcorps werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer André Denys tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het Rio+-pakket van de n.v. Aquafin

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Denys tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling over het Rio+-pakket van de n.v. Aquafin.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, collega's, alhoewel ik geen lid meer ben van deze commissie, weet u dat ik altijd al interesse heb gehad voor alles wat te maken heeft met de n.v. Aquafin. Nu wil ik het hebben over de rol die ze wenst te spelen op gemeentelijk niveau. Als ze dat zal doen

op de manier die ze heeft aangekondigd in haar informatieblad, vrezende we immers voor een situatie van rechter en partij.

We zijn het ermee eens dat het Mina 2-plan een grote inspanning vooropstelt inzake de uitbouw van de gemeentelijke riolering. Meer bepaald gaat het om 30 miljard frank, gespreid over vijf jaar. We appreciëren ten eerste de inspanningen van het Vlaamse Gewest. Laat hierover geen misverstand bestaan. De procedure lijkt ons eveneens logisch, hoewel complex. Als ik me niet vergis, stelt de Vlaamse Milieumaatschappij een aantal projecten op en vraagt ze de gemeenten vervolgens om zich daarbij aan te sluiten. Als een gemeente positief reageert, dient ze een plan te maken voor de betrokken werken, en wel via haar eigen administratie of via een privé-studiebureau. Dat plan wordt dan overgemaakt aan de Vlaamse Milieumaatschappij, die aan de n.v. Aquafin een advies vraagt over de kwaliteitswaarborgen van het betreffende project. Pas na dit advies keurt de ambtelijke begeleidingscommissie het dossier goed of af. Aquafin heeft dus een bijzonder belangrijke inbreng, aangezien deze n.v. oordeelt over de technische kwaliteit van het ingediende project en haar advies in die mate bindend is dat de Vlaamse Milieumaatschappij er alleen van kan afwijken mits een zeer grondige motivatie.

Dezelfde n.v. Aquafin biedt de gemeenten onder de naam Rio+ een nieuw commercieel pakket aan, dat bestaat uit twee delen : Rio+-credit en Rio+-management. Rio+-credit is een bijzondere kredietformule voor de gemeenten, die onder meer rekening houdt met de lange economische levensduur van de investeringen in riolen, alsook met de noodzaak van prefinanciering tijdens de uitvoering van de werken. Dit alles klinkt natuurlijk heel verleidelijk. We willen eventueel nog aanvaarden dat de n.v. Aquafin zelf als bank gaat fungeren, want ze levert tenslotte kredieten. Het tweede pakket van Rio+, het Rio+-Management, vinden we echter heel bedenkelijk. Door dit management te onderschrijven, delegeren de gemeenten immers de volledige afhandeling van de rioleringswerken en van de aanverwante wegenwerken aan Aquafin. Het gaat zowel over de administratieve als de technische opmaak van het dossier. Aquafin treedt met andere woorden tegelijk op als privé-studiebureau en als uitvoerder van zowel riolerings- als straatwerken. Ik herhaal het : naar ons gevoel is deze opstelling bedenkelijk en is de positie van de n.v. Aquafin binnen het Rio-programma van het Vlaamse Gewest en de daarmee gepaard gaande procedure onhoudbaar. De n.v. Aquafin zal immers op termijn, binnen de procedure van het Rio-pro-

Denys

gramma, moeten oordelen over de kwaliteit van de projecten die ze zelf, als privé-studiebureau, in het kader van de Rio+-managementovereenkomsten heeft opgesteld. In die omstandigheden is ze tegelijk rechter en partij. Welk studiebureau zou niet graag de bevoegdheid krijgen om zelf en autonoom te oordelen over de vraag of ze al dan niet goed werk heeft geleverd ?

Dames en heren, wat de n.v. Aquafin hier doet is, zo lijkt me, het op een zachte manier chanteren van de betrokken gemeenten. Aan de gemeenten wordt immers de keuze gelaten hun rioleringsprojecten te laten opmaken door ofwel privé-studiebureaus ofwel door hun eigen administratie. Daardoor ontstaat het risico dat Aquafin opmerkingen kan formuleren op de technische kwaliteit van haar eigen projecten. Zeker is dan dat ze bezwaarlijk haar eigen werk zal afkeuren. Alsof dat nog niet volstaat, alsof haar positie nog niet sterk genoeg is, vergroot de n.v. Aquafin nog haar greep op de gemeenten door ze aan zich te binden via een vorm van kredietcontract, waarbij ze, bij wijze van spreken, zichzelf betaalt en er voor een deel ook nog mee aan verdient.

Kortom, dames en heren, de n.v. Aquafin gebruikt haar positie in de procedure van het Rio-programma om op een volgens mij schaamteloze wijze aan klantenbinding te doen. Ondanks deze bevreemdende situatie reageren de privé-studiebureaus nauwelijks op wat ik de hun aangedane oneerlijke concurrentie wil noemen. Op zich lijkt dit me niet zo verwonderlijk : diezelfde n.v. Aquafin doet immers een beroep op die studiebureaus voor het realiseren van de werken die vallen binnen het bestek van haar eigen opdracht. Ik heb het hier over de RWZI's en de prioritaire rioleringen. Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat de volgende uitdrukking van toepassing is op deze situatie : wiens brood men eet, diens woord men spreekt.

Het spreekt vanzelf dat deze feiten aanleiding geven tot een onhoudbare situatie. Zowel de gemeenten als de privé-studiebureaus worden door Aquafin gegijzeld en onder druk gezet. Men kan zich de vraag stellen of een dergelijke handelwijze in overeenstemming valt te brengen met de overeenkomst die is afgesloten door het Vlaams Gewest en de n.v. Aquafin. Als men bedenkt dat de zogenaamde valorisatie van de praktische kennis van Aquafin reeds op bijzonder veel verzet stuitte van de voormalige minister van Leefmilieu, de heer De Batselier, vermoeden we dat ook de nu

door Aquafin toegepaste handelwijze eigenlijk niet kan. Daarom wens ik de volgende drie vragen te stellen.

Is de minister van oordeel dat een dergelijke activiteit, die van de n.v. Aquafin een bevoordeelde partij maakt, is toegelaten in het kader van de overeenkomst tussen het Vlaams Gewest en de n.v. Aquafin ?

Welke mening is de interne controleur toegegaan in deze zaak ? Wat was het door hem aan het Vlaams Gewest overgemaakt advies ?

Zal de minister, in de gegeven omstandigheden, maatregelen nemen die ertoe leiden dat de n.v. Aquafin een einde maakt aan deze belangenvermenging ? Dit moet mijns inziens gebeuren door ofwel de n.v. Aquafin te verbieden het Rio+-managementsproject uit te voeren ofwel door de n.v. van haar taak als kwaliteitscontroleur in het Rio-programma te ontheffen.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, ik ken de belangstelling van de heer Denys voor het dossier Aquafin. Het is niet de eerste keer dat hij daarover vragen stelt, zowel aan mij als aan mijn voorganger. Ook nu stelt hij bijkomende vragen over de naar mijn mening positieve stap die is gezet door Aquafin, ook naar aanleiding van het Rio-project en het door Aquafin daaraan verbonden managementsproject Rio+.

In het kader van het besluit van 30 maart 1996 werden aan Aquafin een aantal taken toevertrouwd, die moeten garanderen dat de onderbouw kwalitatief voldoende aansluit bij de bovenbouw. Traditioneel onderscheidt men immers de onderbouw, de rioleringen die de gemeenten moeten aanleggen, van de bovenbouw, de collectoren en waterzuiveringsstations. Die aansluiting is dus de zorg van Aquafin en het Vlaams Gewest; binnen de Vlaamse regering werd er trouwens lang over gediscussieerd. Precies omdat de kwaliteitsbewaking van de onderbouw technisch ook een onderdeel vormt van die van de bovenbouw, werd die taak toegewezen aan Aquafin, anders zouden we dit steeds post factum vast moeten stellen. De taken van Aquafin met betrekking tot de onderbouw situeren zich op het gebied van het technisch nazicht van de voorontwerpdossiers, die reeds werden opgenomen in het subsidiëringsprogramma.

Kelchtermans

Een verdere taak omvat het eventueel uitvoeren van hydronautstudies – de debietmetingen, T.R.P. en de logica van het geheel – en het verlenen van advies aan de gouverneur, in een volgende fase. Daarnaast stelt Aquafin zich ter beschikking van de gemeenten die zulks wensen, om hen technisch en administratief te begeleiden.

Dat is de nieuwe stap. Het is een keuze die de gemeenten maken. Aquafin stelt daartoe diensten ter beschikking, omdat er nogal wat stappen moeten worden gezet die uiteindelijk leiden tot de gewestsubsiëring, nadat de gemeente heeft beslist of het project zelf wordt opgenomen in de lijst van investeringen die ze wenst te doen. Vervolgens moet worden afgewacht of ze in aanmerking komen voor subsidiëring door het gewest. Deze begeleiding heeft onder andere betrekking op de samenstelling van de nodige dossiers voor het bekomen van vergunningen en de begeleiding van de gemeenten bij de gunning en het controleren van de goede uitvoering van de werken. Nergens is er sprake van een optreden als studie bureau : daarin ben ik formeel. Aquafin is dus geen studie bureau.

Op uw eerste vraag antwoord ik dat de overeenkomst van 11 januari 1991, zoals gewijzigd op 10 november 1993, geen enkel beletsel bevat betreffende de aanbidding van de vermelde Rio+managementdiensten aan de gemeenten. Er kan integendeel worden verwezen naar artikel 37 punt 1 van die overeenkomst – en ik citeer : In haar boekhouding zal Aquafin alle activiteiten voortvloeiende uit deze overeenkomst volgens aan het Vlaamse Gewest meegedeelde boekhoudkundige regels afzonderen van eventuele andere activiteiten. Einde citaat.

Vervolgens komt er een zeer belangrijke passage – en ik citeer : indien Aquafin opdrachten voor derden uitvoert, mogen deze de goede uitvoering van de opdracht die op basis van deze overeenkomst wordt opgedragen noch technisch, noch operationeel, noch financieel benadelen, onverminderd toepassing van artikel 55 punt 3 van deze overeenkomst. Aan de verschillende klanten moet de integrale kostprijs worden aangerekend. Einde citaat. Men zegt hiermee dus : in feite is uw hoofdopdracht de bovenbouw, en als u vrijblijvend supplementaire diensten verleent aan derden – hier komt dat vooral neer op begeleiding – dan moet dat gebeuren aan de integrale kostprijs. Het mag geen vrijblijvende dienstverlening zijn : er is een kostprijs.

Bovendien blijft na de statutenwijziging, die door de raad van bestuur op 30 september 1996 werd goedgekeurd en die de mogelijkheid van samenwerking met de gemeenten inzake de aanleg en exploitatie van niet-prioritaire gemeentelijke rioleringen uitdrukkelijk vermeldt, het publiekrechtelijk karakter van Aquafin behouden. Het statutair doel blijft immers beperkt tot taken van algemeen nut, zonder commercieel of industrieel doel. Hierdoor wordt tegelijkertijd uw vraag met betrekking tot het studie bureau beantwoord. De bepaling omtrent de commerciële of industriële activiteit belet derhalve het concurreren met de studie bureaus.

Het Gemeentekrediet heeft een overeenkomst gesloten. Het aanbod dat het Gemeentekrediet daaromtrent aan de gemeenten doet zit in het pakket dienstverlening. Aquafin informeert de gemeenten daarover in de begeleidingsopdracht aan die gemeenten. Dat is een zelfstandige activiteit tussen het Gemeentekrediet en de gemeenten, maar Aquafin treedt daar intermediair op. De zelfstandigheid van het Gemeentekrediet wordt dus niet in twijfel getrokken. Er staat aanvullend bij het artikel 1, punt 4 – en ik citeer : Teneinde de uitvoering van deze taken te bevorderen en te coördineren kan de vennootschap met de gemeente, met betrekking tot de planning, aanleg en/of exploitatie van niet-prioritaire gemeentelijke rioleringen, samenwerken. Einde citaat. De statuten terzake zijn dus aangepast.

U vraagt wat de interne controle daarvan zegt. Ik heb, naar aanleiding van uw interpellatie, gevraagd naar het standpunt van de interne controle. Die zei ten eerste dat aan alle voorwaarden van artikel 37, punt 1 voldaan wordt. Tot op heden is er nog geen consensus met Aquafin over de definitie en de toepassing van het concept integrale kosten. Daarover zijn de gesprekken nog bezig. Wat wordt bedoeld met die integrale kosten ? Ze mogen niet gratis werken, ze moeten de kostprijs verrekenen.

Ten tweede vestigt Aquafin geen nevenmonopolie en betreedt het een potentieel concurrentiële markt niet met oneigenlijke concurrentievoordelen.

Ten derde worden er voldoende waarborgen verstrekt dat ze niet betrokken kunnen worden in een discussie over vermoeden van partijdigheid in hun adviesfunctie in het kader van opdrachten, toegewezen in het besluit van de Vlaamse Regering van 30 juni 1996. U stelt zeer formeel dat dat zo is. De interne controle spreekt dat tegen en pleit voor oplettendheid. Dat leid ik uit deze zin af.

Kelchtermans

Voorts vroeg u mij of er maatregelen moeten worden genomen om een einde te stellen aan deze belangenvermenging. Moeten we hen van alle verantwoordelijkheid ontslaan in hun functie van kwaliteitscontroleur? Aquafin heeft op geen enkel ogenblik in de procedure rond de Rio-projecten beslissingsbevoegdheid. Ze kan wel advies geven, maar geen beslissingen nemen. Haar technische adviesverlening zal geen betrekking hebben op haar eigen werk, maar op het door studie bureaus en aannemers in opdracht van de gemeente verrichte werk en geleverde diensten. Daarom kan er geen sprake van zijn dat zij tegelijkertijd rechter en partij zou zijn. Er is dus geen reden om het bedrijf te verbieden het Rio+-managementpakket aan te bieden.

Door het grote belang dat de afstemming van de onderbouw op de bovenbouw in de waterzuivering heeft, is er geen enkele reden om Aquafin uit haar taak als kwaliteitscontroleur van het Rio-project te ontzetten. Om dezelfde reden heeft Aquafin er trouwens alle belang bij de dossiers omtrent het Rio-project objectief te behandelen. Dat is ook logisch. Ze heeft immers een grote verantwoordelijkheid in de kwaliteitsbewaking. Op het moment dat de mensen van Aquafin zelf ook verantwoordelijkheid krijgen in de dossiers en in de verschillende stappen die moeten worden ondernomen, zullen ze ervoor zorgen dat hetzelfde werk geen twee keer moet worden gedaan.

Ik denk dat ik de heer Denys kan geruststellen, zowel wat zijn vrees voor oneigenlijke concurrentie betreft, als wat de rechter-partijsituatie betreft. De interne controle stelt dat dit niet kan en dat het in het ontwerp ook niet aanwezig is.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik ben op één vlak gerustgesteld. Als Aquafin niet optreedt als studie bureau, stelt mij dit gerust.

Ik blijf met vragen zitten over de zeer brede interpretatie die men geeft inzake het begrip begeleiding. Aquafin mag aan begeleiding doen, maar mag niet commercieel of industrieel optreden. Ik vraag me dan af waar dat begint en eindigt. Uw antwoord is wat dat betreft niet duidelijk, mijnheer de minister. Ik lees in een folder van de n.v. Aquafin – en ik citeer : Daarnaast kan Aquafin nog een ruimer dienstenpakket aanbieden. Zo is er de optie projectmanagement, waarbij de gemeente de volledige afhandeling van de rioleringswerken en de aanver-

wante wegeniswerken delegeert aan Aquafin. Einde citaat.

Als men dat beschouwt als begeleiding, dan noem ik dat een commerciële activiteit, die concurrentie kan vormen voor een aantal andere privé-bedrijven. Ik stel vast dat de n.v. Aquafin in haar publicaties haar begeleiding zeer ruim interpreteert. Bedoelt men met begeleiding dat Aquafin haar knowhow gratis ter beschikking stelt? Zodra men er een kostprijs bij betreft, komt men op het terrein van commerciële activiteiten. Als we die rechter-partijsituaties willen uitsluiten, dan moeten we een duidelijkere omschrijving krijgen van wat kan en wat niet kan als begeleiding. De integrale kostprijs mag niet zomaar bij het algemene begrip begeleiding worden gevoegd. Dit verontrust mij, vooral wanneer ik de verklaringen van Aquafin lees.

Het probleem heeft betrekking op het specifieke statuut van de n.v. Aquafin, die enerzijds een publiekrechtelijk statuut heeft, maar die anderzijds werkt volgens particuliere normen. Wat de n.v. Aquafin betreft, zijn we op het ogenblik in een belangrijke fase, namelijk de fase van de onderbouw. Ik ontken niet dat er een spanningsveld bestaat en dat het noodzakelijk is om de onderbouw en de bovenbouw technisch op elkaar af te stemmen. Dit mag evenwel niet leiden tot een rechter-partijsituatie die hoe dan ook leidt tot belangenvermenging en monopolievorming.

Mijnheer de minister, u zegt dat de n.v. Aquafin geen beslissingsbevoegdheid heeft. Ze heeft echter wel een zeer belangrijke adviesbevoegdheid. Wie met de praktijk van de gemeenten vertrouwd is, zal weten dat men alles doet om een gunstig advies te krijgen. Ik maak een vergelijking met de situatie in het wetenschapsbeleid, waar veel universiteiten en industriële groepen deel uitmaken van de adviescommissies voor de gesubsidieerde projecten.

Minister Theo Kelchtermans : Deze mensen doen eveneens aan wetenschappelijk onderzoek. De n.v. Aquafin is geen aannemer noch een studie bureau.

U vraagt verduidelijking van het begrip begeleiding. Ik citeer : De optie projectmanagement omvat de volgende deeltaken : administratieve en technische behandeling van het dossier en voorontwerp, fase-ontwerp, fase-uitvoering en oplevering. Einde citaat. Hierbij wordt eveneens vermeld wat deze taken precies inhouden – en ik citeer : Aquafin verzorgt de administratieve behandeling van a tot z en ziet erop toe dat het project ook technisch en hydraulisch inpast in het rioleringsplan en aan-

Kelchtermans

sluit op de bovenbouw en de waterzuiverende infrastructuur. De projectingenieurs van Aquafin zien tevens toe op een correcte uitvoering van de werken en staan in voor een kwalitatieve en financiële bewaking. Aquafin kijkt bovendien het opleveringsdossier en het uitvoeringsdossier na. Tevens zijn volgende bijkomende dienstenpakketten beschikbaar : herberekening van het totale rioeringsplan. Einde citaat. Voor sommige grote gemeenten betekent dit een besparing van tientallen miljoenen, door een betere berekening van de debieten.

Ik citeer verder : Aquafin begeleidt of zorgt voor de herberekening van een TRP conform de code van goede praktijken in overeenstemming met de bovengemeentelijke zuiveringsinfrastructuur. Einde citaat.

Inzake de grondverwerving zijn er in de gemeenten vaak problemen omdat men niet weet wie hiervoor verantwoordelijk is. Dergelijke dossiers worden dan uitbesteed aan studiebureaus zonder publiekrechtelijk statuut die niet het nodige gezag hebben.

De voorzitter : Ze zijn wel bevoegd om te onderhandelen.

Minister Theo Kelchtermans : Inderdaad, en ze kunnen eveneens tot onteigening overgaan. In de tekst staat – en ik citeer : Indien grondinnemingen moeten worden uitgevoerd, voert Aquafin de onderhandelingen in opdracht van de gemeenten. Einde citaat.

Wat het dagelijks toezicht betreft, wordt een toezichter aangesteld. Wat dit betreft, lees ik in de tekst – en ik citeer : De toezichtsfunctie op de werf is van prioritair belang voor een kwalitatieve afwerking van het project, volgens de geldende typebestekken en met zo weinig mogelijk meerwerken. Einde citaat. De gemeente beslist of zij dit dienstenpakket aanneemt of niet.

Men kan de verantwoordelijkheid voor de bovenstructuur en voor de onderstructuur niet volledig scheiden. Indien er fouten gebeuren, wordt het resultaat van de bovenstructuur namelijk in vraag gesteld en wordt Aquafin bijna volledig verantwoordelijk gesteld, hoewel de onderstructuur de verantwoordelijkheid draagt.

Mijnheer Denys, een aantal van uw vragen zijn terecht. Naar mijn mening is het echter normaal dat Aquafin zijn technische kundigheid ter

beschikking stelt van de gemeenten. Dit geldt eveneens voor de financiering. De integrale kosten hiervoor worden vergoed. Een studiebureau maakt eveneens ontwerpen en studies, ook al is dit vaak overbodig. Het zou dan ook goed zijn om na te gaan hoe vaak de technische diensten en de diensten voor openbare werken van een aantal gemeenten zijn gerold door een studiebureau.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, ik vrees dat men monopolievorming krijgt. Waarom worden dergelijke zaken niet georganiseerd door de Vlaamse Milieumaatschappij ? Is dit geen controlerend orgaan ?

Minister Theo Kelchtermans : Zij maken de programma's op. Wanneer dit programma klaar is, begint men met de technische controle. Wat dit betreft, is Aquafin ondergeschikt aan de VMM.

De voorzitter : Het is overigens de VMM die heeft gevraagd dat Aquafin deel zou uitmaken van de ambtelijke commissie.

De heer André Denys : De VMM zetelt eveneens in Aquafin. Aangezien dit een belangrijke stap is, moet er voldoende duidelijkheid zijn.

Mijnheer de minister, op welke manier zal de integrale kostprijs worden vastgelegd ? Ik vrees dat Aquafin het berekenen van de kostprijs zal verwarren met andere zaken. Zijn er hiervoor waarborgen voorzien ?

Minister Theo Kelchtermans : De interne controle zal hierop toezien en mij eventuele misbruiken rapporteren. Er zal worden gewerkt met richtprijzen. Het gaat echter nog om voorlopige bedragen. De kosten voor een rioeringsplan worden bijvoorbeeld geraamd op 1,2 miljoen frank. De kosten voor het dagelijks toezicht mogen niet meer dan 100.000 frank per maand bedragen. Er wordt dus duidelijk vermeld wat de extra service mag kosten. We willen echter vermijden dat dit zou leiden tot een verdoken aanbod, waardoor anderen buiten spel worden gezet.

De voorzitter : Het probleem is niet dat Aquafin rechter en partij zou zijn, maar wel dat Aquafin onmisbaar zou worden in het concept. De formule die men aanbiedt, kwam tot stand op vraag van een aantal gemeenten. Zij raakten namelijk niet wijs uit de te volgen procedure. Ik meen dan ook dat men door het aangeboden pakket een aantal gemeenten uit de moeilijkheden zal helpen. Het zijn namelijk de gemeenten die beslissen welke werken zullen worden uitgevoerd. De Vlaamse

Voorzitter

Milieumaatschappij beslist of deze werken worden opgenomen in het Rio-programma.

De gemeente stelt het studie bureau aan. Dat onderhandelt dan met de gemeente over hoe het werk moet worden uitgevoerd. Het afgehandelde pakket wordt opgestuurd naar de VMM en daarna naar Aquafin, dat zegt waar het al dan niet akkoord mee gaat. Vooral voor overstorten en dergelijke is men zeer streng. Bij het volgen van de procedure krijgt men het dossier terug en moet men zijn berekeningen gedeeltelijk opnieuw maken. In de praktijk nemen privé-studiebureaus zelf contact op met Aquafin. Aquafin aanvaardt dit, want het kan zich niet veroorloven om de gemeente een voorontwerp te geven dat nadien op voorstel van Aquafin zelf door de ambtelijke commissie wordt afgeschoten. De gemeenten stappen dus automatisch in het systeem.

Er rijst dan wel een vraag over de procedure. Op het moment dat de gemeente het dossier aanbeest, moet het nog eens naar de provincie die het dan weer moet voorleggen aan Aquafin. Het zou toch makkelijk zijn om de ontwerper van het dossier te vragen om een document toe te voegen waarin hij onder eed verklaart dat het ontwerp werd aangepast aan de opmerkingen van de ambtelijke commissie. De provincie kan dan – als ze dat wenst – nog altijd bij wijze van steekproef het dossier overmaken aan Aquafin. Dit is dan wel geen verplichting meer, waardoor men een maand kan uitsparen.

Vervolgens hebben we de vraag over de rol van Aquafin. Wie zal uiteindelijk de rekening betalen? Op dit ogenblik betalen gemeenten voor wegen- en rioleringswerken een ereloon tussen 5 à 7 percent. Aquafin geeft 7 percent ereloon aan de studie bureaus voor het ontwerpen van de bovenbouw. Als gemeenten gaan werken met Rio+-management, dan betalen ze een tarief van 7 percent, wat meestal hoger is dan wat ze nu betalen. Daarenboven betalen ze een vergoeding aan Aquafin, die op dit ogenblik 1,2 tot 1,4 percent bedraagt. Op een ontwerp van 100 miljoen frank zal men dus in plaats van 5 tot 6 percent erelonen, 8,4 percent betalen. De rekening is vlug gemaakt. Het gaat hier nochtans niet om kleine bedragen.

De vraag is of de prestatie die Aquafin daarvoor in de plaats stelt, die meerkost waard is. Ze beschikken natuurlijk over de knowhow ten gevolge van de bovenbouw die ze in het verleden op hun werken hebben gerealiseerd. Ze halen gemiddeld amper 1 percent meerwerken. Wettelijk is het toe-

gestaan dat het college tot 10 percent gaat, zonder dit aan de gemeenteraad voor te leggen. Daar wordt gretig gebruik van gemaakt. Dus laat Aquafin zich in heel die procedure, van bij de start tot het werk is uitgevoerd, terugbetalen door de gemeente.

Wellicht zal de gemeentelijke autonomie een rol blijven spelen en zal iedere gemeente zelf blijven bepalen of ze zich hierbij wil aansluiten. Wel vragen we de minister om de procedure te verlichten, zodat een beroep op Aquafin geen *conditio sine qua non* wordt voor de uiteindelijke realisatie van het project. De procedure dient te worden geëvalueerd, want ze getuigt enigszins van het klassieke wantrouwen tegen de gemeenten. Het is te gek om te overreguleren.

Minister Theo Kelchtermans : Ook de provincie wil haar voegdij uitspelen.

De voorzitter : Ja, maar het moet volstaan als uiteindelijk een geattesteerd document overblijft dat een of andere instantie af en toe kan nakijken. Niet de provincies, maar de gemeenten betalen uiteindelijk de rekening.

Minister Theo Kelchtermans : Ik heb geen problemen met uw suggestie om de procedure stap voor stap te overlopen en een aantal dingen te vereenvoudigen.

De voorzitter : Zo zal men natuurlijk minder snel geneigd zijn om in dat Rio+-management te stappen. Toch zullen sommige gemeenten blij zijn dat ze het dossier kunnen doorgeven. Want dan zal Aquafin de technische onderhandeling voeren met het studie bureau dat door de gemeente is aangesteld. Uiteindelijk wordt de procedure ad hoc vereenvoudigd, als aan de gemeente een ontwerp wordt voorgesteld waarvan iedereen weet dat het nadien door de ambtelijke commissie zal worden goedgekeurd. De vraag is of zoiets wel kan.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Men zal Aquafin dan toch duidelijk moeten maken dat het de nodige onteigeningen niet mag doorvoeren na de toewijzing van het werk. Het moet daar in een vroeger stadium mee kunnen beginnen, juist om die prijsverhogingen tegen te gaan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 17.05 uur.*